

به مناسبت سالروز بزرگداشت نظامی گنجوی، نگاهی به زندگینامه و آثار او

حکیم جمال الدین ابومحمد الیاس بن یوسف معروف و متخلص به نظامی گنجوی در شهر گنجه به دنیا آمد. و آثارش همیشه به تمثیل و جنبه داستانی مشهور بوده است.

آران نیوز؛ حکیم ابومحمد الیاس بن یوسف بن زکی ابن مؤید نظامی شاعر معروف ایرانی در قرن ششم هجری قمری است. وی بین سالهای ۵۳۰ تا ۵۴۰ هجری قمری در شهر گنجه متولد شد.

نظامی در علوم عقلی بویژه در فلسفه، منطق، ریاضیات و نجوم سرآمد بود و در علوم نقلی نیز همانند قرآن، فقه، احادیث تبحر و مهارت کامل داشته است.

از برخی از اشعار او اهتمام بالای او به دانش است را به روشنی می توان فهمید:

به بازی نبردم جهان را به سر

که شغلی دگر بود جز خواب و خور

نخفتم شبی شاد بر بستری

که نگشادم آن شب ز دانش دری

دوران زندگی نظامی با دوره حکومت اتابکان آذربایجان و موصل و شروانشاهان همزمان بوده است. زندگی نظامی با زهد و عزلت همراه بوده و این امر او را از وابستگی به درباریان و سلاطین دور کرده است.

نظامی نه تنها روش و سبک جداگانه ای را در زمینه شعر و داستان سرایی به کار بست، بلکه تاثیر ادبیات و شیوه او را می توان در سبک شاعران و داستان سرایان پس از او هم به وضوح مشاهده کرد. تنها شاعری که توانست شعر تمثیلی را در زبان فارسی به حد اعلای تکامل برساند نظامی است. وی در انتخاب الفاظ و کلمات مناسب و ایجاد ترکیبات خاص تازه و ابداع و اختراع معانی و مضامین نو و دلپسند در هر مورد و تصویر جزئیات و نیروی تخیل و دقت در وصف و ایجاد مناظر رانغ و ریزه کاری در توصیف طبیعت و اشخاص و احوال و بکار بردن تشبیهات و استعارات مطبوع و نو، در شمار کسانی است که، بعد از خود نظیری نیافته است. مهم ترین اثر او پنج گنج یا خمسه نظامی است.

پنج اثر معروف که از این سخن سرای قوی طبع و نازک اندیشه به زبان فارسی بازمانده است، عبارت است از:

۱. مخزن الاسرار، ۲. خسرو و شیرین، ۳. لیلی و مجنون، ۴. هفت پیکر، ۵. اسکندرنامه را می توان نام برد. این آثار به پنج گنج و خمسه نظامی شهرت دارند.

ایشان همه عمر را به جز سفر کوتاهی که به دعوت قزل ارسلان (۵۸۱-۵۸۷) به یکی از نواحی نزدیک گنجه کرد، در وطن خود باقی ماند تا در سال ۶۰۲ در همین شهر در سن شصت و سه سالگی درگذشت و به خاک سپرده شد.